א] איכא בינייהו גזירת שיקוע *והאמר רבי יוחנן קידש ידיו לתרומת הדשן למחר אין צריך לקדש שכבר קידש מתחילת עבודה ב] בשלמא לרבא דמוקים להא כרבי אלעזר ברבי שמעון, הא כרבי, ג] אלא לאביי דמוקים לה כרבי קשיא דרבי אדרבי: מאי שנא התם דמשקע ליה ומאי שנא הכא דלא משקע ליה? ד] דמסלק ליה והדר משקע ליה ה] אי הכי "למחר אינו מקדש" [*אמאי? אין צריך לקדש], ו] למימרא דלמתירין מיחזא חזי היינו דרב חסדא? איכא בינייהו מצות שיקוע: מיתיבי *לא היו רואין אותו ולא שומעין את קולו עד ששומעים קול של עץ שעשה בן קטין מוכני לכיור והן אומרים הגיע [עת] קידוש ידים ורגלים מן הכיור מאי לאו דמסלק ליה אלמא משקע ליה, ז] לא, דמשקע ליה, אי דמשקע ליה מי משתמע קליה? משקע ליה בגילגלא לישנא אחרינא דמשקע ליה בחומרתיה כי היכי דלישתמע קליה ולשמעו וליתו, והא הוה *גביני כרוז? כי חדי היכרי הוו עבדי דשמע מהאי אתי ושמע מהאי אתי: גופא *אמר רבי יוסי ברבי חנינא כל *כיור שאין בו כדי לקדש ארבעה כהנים ממנו אין מקדשין בו שנאמר °ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו וגו' מיתיבי כל הכלים מקדשין בין שיש בהן רביעית בין

שמות ל

תוספות

כל הלילה רק בשקיעת החמה ובעמוד השחר והיינו גזירת שיקוע דקאמר בסמוך דגזרינן שיהא משוקע כל הלילה עד תרומת הדשן כדי שידעו העולם שלא שקעוהו מבעוד יום כי אם להיות זכורים על ידי כך שיקוע דסוף כל הלילה כג] שכשמצאוהו משוקע בשעת תרומת הדשן יחזרוהו וישקעוהו קודם היום כי אם יעלוהו לאחר שקיעת החמה יש לגזור שמא יאמרו כד] שלהכשירו לעבודת מתירין למחר שיקעוהו בשקיעת החמה וכשר למתירין אף על פי שיעלוהו לאחר שקיעת החמה ופריך אי הכי היינו דרבי חייא ברבי יוסף שפוסל למתירין בשקיעת החמה כי לרב חסדא שאינו פוסל למתירין אלא בעמוד השחר לא איכפת לן במה שיכשירום למחר למתירין כי בשיקוע דעמוד השחר מתכשר אפי' למתירים ומשני איכא בינייהו גזירת שיקוע דרבי יוחנן גזר [ו] להשהותו בשיקוע משום שיקוע דשקיעת החמה שאנו צריכין אז לשקעו כדי להזכיר שיקוע דסוף הלילה שלא יאמרו שאינו להזכיר אלא להכשיר למתירין ולכך צריך להשהותו עד תרומת הדשן כדפרישית ורבי חייא בר יוסף לא גזר [ז] והאמר רבי יוחנן קידש ידיו לתרומת כו' בשלמא לרבא דמוקי ליה להאיא כרבי אלעזר בר' שמעון הא כרבי *) איכא למימר דסבירא ליה לרבא דלרבי אלעזר ברבי שמעון לא פסלה לינה במי כיור כמאן דאמר לעיל כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו ולא כההיא דלא פשיטא ליה לעיל ולמחר אינו מקדש דבמילתיה דאילפא אינו צריך לקדש קאמר כרבי אלעזר ברבי שמעון ולא קאי אמי כיור לפוסלם למחר כי כשרים הם לרבי אלעזר בר"ש אלא לאביי דמוקי לה כרבי קשיא דרבי אדרבי דמאי שנא בהא דכיון דשקעו שוב אינו מעלהו דמצריך לשקעו כדי להזכיר שישקעוהו בסוף הלילה ומאי שנא בהא דקאמר דכבר קידש מתחילת עבודה דמשמע דתרומת הדשן תחלת עבודת היום שמשם ואילך עסוקים בעבודת היום בלא הפסק וכל שעה מקדש ועובד כל הבא לעבוד משם ואילך משמע דלא משקע ליה אחר שהעלהו לתרומת הדשן שאם כן יש הפסק בדבר ומשני הא דקרי ליה תחילת עבודה לאו משום דלא משקע ליה דודאי מסלק ליה והדר משקע ליה וקצת יש תימה בין לפי' זה בין לפירוש אחר לישנא דמסלק ליה דהא נמי היה יודע דמסלק ליה ואין קשה לו אלא משיקוע (דבתרא) מאי שנא הכא דמשקע ליה ומאי שנא התם דלא משקע ליה: **אי** משקע ליה. שהיה למעלה וכרב חסדא כה] ומורידין לבור הלא אין קולו נשמע וא"ת לישני דנשמע קולו דקתני היינו בהעלותו וי"ל היינו [ח] כון דקא אמר דמשקע ליה בגלגלא (כגון) לבור והקול שנשמע היינו בהוציאו מן הבור ומעלהו ואי בעית אימא דמשקע [ט] בחומרתיה דהיה בגלגלא אף השיקוע כדי להשמיע קול הרבה בהורידו ובהעלותו: **הגה"ה** איכא בינייהו גזירת שיקוע. פירש רש"י משקעו בערב שלא ישכח לשקעו בעמוד השחר אבל לילה אינו פוסלו כלל לעבודת יום למחר אם משקעו בעמוד השחר ולרבי חייא לילה פוסלו וקשה אם כן איכא בינייהו טובא דלרבי יוחנן לילה אינה פוסלת ולרבי חייא פוסלת ועוד דליפרך מיד היינו דרב חסדא ועוד דבסמוך פריך מכא למחר אינו צריך לקדש אלמא למתירין חזי היינו דרב חסדא משמע דבלאו ההיא דלמחר וכו' לא הוה מצי למפרך מידי לכך נראה לי גזירת שיקוע ואם לא שיקעו יהא פסול מדרבנן לעבודת היום משום כז] לילה אפילו שקעו בעמוד השחר ולר' חייא יהא פסול מן התורה ולכך פריך למחר אינו צריך לקדש אלמא אפילו מדרבנן כשרה לעבודת היום ואין לילה פוסלן ואם כן היינו דרב חסדא וקאמר איכא בינייהו מצות שיקוע. ברו"ך:

*) דאיכא דס"ל דלרא"ש לא פסלה לינה אפילו במי כיור

רש"י

איכא בינייהו גזירת שיקוע. כלומר הא דאוקים אין מעלהו דרבי יוחנן משום פסול עבודת יום, לא כדקס"ד שיהא הלילה פוסלו לעבודת היום כרבי חייא אלא שמא לא יחזור וישקענו ונמצא עמוד השחר פוסלו לעבודת מחר [א] ולעולם (אם שקעו קודם עמוד השחר כשר) והיינו דלא נקט רבי יוחנן לישנא דפסולה אלא לשון איסור העלאה שלא יגרמו להן ליפסל דכיון דקדש להו בכלי שרת מלוה לשמרן כשאר קדשים ומיהו בהעלאה לא מיפסילי, ולקמן פריך היינו דרב חסדא דאמר לילה לא פסיל אלא עמוד השחר פוסל, ורבי חייא לא אסר ליה להעלותו משום גזירת שיקוע אלא ח] דבהעלותו נפסל מיד לעבודת מחר הלכך נקט לשון נפסלין: **והאמר רבי יוחנן כו'**. אלמא (א) (אמר) שמעלהו לקדש לתרומת הדשן ט] (ולא הצריך לחזור ולשקעו ובשלמא העלאתו לא קשיא לן דלא סגי י] בלא) קידוש זה שזוכה לפיים של תרומת הדשן ולגזירת שיקוע ליכא למיחש דכיון שמלאו משוקע והעלהו ועכשיו הגיע הזמן הסמוך לפסול לא פשע ביה והדר משקע ליה ולא דמי למעלהו בלילה שמניחו לקדש בו כהנים הבאים תמיד להקטיר ואתי למיפשע ביה אלא הא קשיא יא] (נב) דלא איירי בה רבי יוחנן במצות שיקוע וכימא דנישקעיה: **בשלמא לרבא דמוקי**. לעיל הא מילתא דר' יוחנן אליבא דרבי אלעזר דאמר אין לינה מועלת בקידוש איכא למימר דמשום הכי לא חש יב] לשיקועו דקסבר רבי אלעזר דבמי כיור גופייהו נמי לא פסלה [נ] לינה: **הא**. דאמר ר' יוחנן לעיל אין מעלהו: **כרבי**. אמרה דאמר לינה מועלת בקידוש וכל שכן במי כיור: **אלא לאביי**. יג] דאוקים לעיל כרבי קשיא דרבי אדרבי דלעיל א"ר יוחנן אליבא דרבי לגזירת שיקוע חייש [נ] והכא נמי נשקעיה והכא ליכא למיתלי טעמא במודה רבי דמקרות הגבר עד לפרא לא פסלה לינה דבשלמא גבי קידוש דפסול לינה דידיה דרבנן שהרי אין המים בעולם הוא דאיכא למימר הכי אבל מי כיור דהוו קמן וקדושת כלי עליהם ולינה דידהו דאורייתא עמוד השחר הוא דנבריס ליה: **מאי שנא הכא דמשקע ליה**. כלומר מאי שנא גבי אין מעלהו דחש לגזירת יד] שיקועו ומ"ש כו': **דמסלק ליה והדר משקע ליה**. לאחר קידוש תרומת הדשן ורבי יוחנן הוא דלא איירי בתקנת מי כיור אלא בהלכות קידוש לאשמועינן דמודי רבי מקרות הגבר עד לפרא לא פסלה לינה: **הכי גרסי' אי הכי למחר אינו מקדש אין צריך לקדש היינו דרב חסדא כו'**. אי הכי דלר' יוחנן אוקמא דלילה לא פסל, ולמחר אינו מקדש [ד] בתמיה: **אמאי**. א"ר יוחנן מעמיה דאילפא מקדש ממש לעבודת לילה ולמחר אינו מקדש דשמעי' מיניה דמשום דלא שיקעו טו] מבערב קא פסל להו קידוש מחר: **ומשני אין צריך לקדש**. קאמר דכיון שקידש לעבודת לילה אין צריך טז] למחר ואשמעי' דאין לינה מועלת בקידוש וכדרבי אלעזר: **היינו דרב חסדא**. השתא יז] דאוקמא אין מעלהו דר' יוחנן משום פסול עמוד השחר אבל לילה לא פסיל היינו דרב חסדא: **איכא בינייהו מצות שיקוע**. לר' יוחנן מצות שיקוע מבערב כדי שימלאנו משוקע בקידוש תרומת הדשן ויהא נזכר לחזור ולשקעו והיינו דקאמר (ב) כיון ששקעו אלמא מבערב הוא משקע ליה ולרב חסדא לא החמירו בו כל כך ואין מצות שיקועו אלא סמוך לזמן פסולו קודם עמוד השחר: **לא היו רואין אותו כו'**. יח] [במי שזוכה] בתרומת הדשן קמיירי במסכת תמיד כשהיה נכנס לעזרה לקדש ידיו ורגליו לא היה מכניס בידו לא נר ולא אבוקה אלא מהלך לאור המערכה ולא היו רואין אותו אחיו יט] [הכהנים] שהיו בבית מוקד עד ששומעין כו': **והן אומרים הגיע**. לכיור מזרזין את עצמן להיות נכונים להעלות אפר לתפוח לאחר שירד זה מן המזבח כדתנן לעיל גבי ראוהו אחיו הכהנים שירד: **מאי לאו**. האי שמיעת קול העץ דקתני כ] דסליק ליה לכיור מן הבור אלמא משוקע הוה וקשיא ליה לרב חסדא דאמר לא משקע ליה עד לפרא: **לא דמשקע** כא] השתא: **מי משתמע קליה**. הלא אין מוכני צריך לשוקעו אלא להעלוהו אבל שיקועו משלשלו לבור והוא טפל מאליו: **ומשני דמשקע ליה בגלגלא**. כי היכי דלישתמע קליה וישמעו [ה] הכהנים (הישנים בעזרה) וניתו לפיים דתנן במסכת תמיד (פרק ג מ"ח) מיריחו היו שומעין את קול העץ שעשה כו': **בחומרתיה**. גלגלא: **והא** כב] **גביני כרוז**. שהיה מכריז עמדו הכהנים לעבודתכם ולוים לדוכנכם וישראל למעמדכם: **גביני**. שם האיש: **כי חדי היכרי הוו עבדי**. שתי היכרות עושין לדבר: **כל הכלים מקדשים**. מים שנתקדשו בהן לקדש את הידים ורגלים:

תורה אור

לעיל כ.

עין משפט נר מצוה

יד א מיי' פ"ה מהל' ביאת מקדש הל' יג :

נה ב מיי' שם הל' יח :

שיטה מקובצת

א] איכא בינייהו גזירת שיקוע. לכאורה משמע דה"פ דלעולם ר"י סבר כר' חייא בר יוסף דלמתירין כו' אלא דר"י מחמיר טפי להעלותו אף לאברים בלילה שמא ישכח לחזור ולשקע למחר ונמצא עמוד השחר פסלו למחר אף לאברים ויביאו קדשים לבית הפסול אבל אי העלהו או שלא שקעו בשקיעת החמה מקדש הימנו לעבודת הלילה אבל ר' חייא בר יוסף לא גזר כלל ומ"מ היה מעלהו שפיר לתרומת הדשן ולא חיישינן שמא ישכח לחזור ולשקע כיון (שהתם) [שהוא] תחילת עבודת היום ומצאוהו משקע וסמוך לפסולו לא אתי למפשע וקשה למורי דהיאך נאמר שיסבור ר"י למתירין כמתירין כו' כיון דלא משמע ולא מוכח מתוך דבריו דכי נמי אמרינן דסבר למתירין כאברים איכא למגזר שפיר גזירת שיקוע לכך נראה כפ"ה דאה"נ דהשתא נאמר דר"י סבר כרב חסדא דלמתירין כאברים והאי אין מעלהו לעבודת היום דקאמר ר"י לאו משום פסול שיהא הלילה פוסלו לעבודת היום כר' חייא דלמתירין כמתירין דהא סבר ר"י דלמתירין כאברים אלא משום שמא ישכח לחזור ולשקע כרפ"י ולהכי נקט אין מעלהו ולא לישנא דפסול דלא אמר רק להעלותו שלא יגרם להם לפסול ומצוה לשומרם כשאר קדשים אבל לעולם אם העלם ושוקעם בעמוד השחר לא מיפסל אף למתירין ומ"מ קשה חדא דכל זה חסר מן הספר שבא לשנות הפי' דאין מעלהו לעבודת היום כמו שהי' סובר המקשה ועוד מיד הוי ליה למיפרך היינו דרב חסדא ועוד מדמקשה לקמן אי הכי היינו דרב חסדא מכלל דעד השתא לא אסיק אדעתיה דהיינו רב חסדא ועוד מאי דוחק לומר איכא בינייהו גזירת שיקוע והלא הרבה איכא בינייהו דלר"י מתירין כאברים ולר' חייא אברים כאברים ומתירין כמתירין ועוד קשה לכל הפירושים מאי שנא הכא דגרסינן גזירת שיקוע ולקמן גרסינן מצות שיקוע והכל אחד הוא לכך נראה כפי' ראשון דאינו מעלהו לעבודת היום שלא יפסול למתירין לר"י כר' חייא דמתירין כמתירין אלא דמוסיף הוא על ר' חייא גזירת שיקוע פי' כיון דלמתירין כמתירין אסור להעלותו כלל בלילה שאם הי' מעלהו כלל לאברים למחר נפיק מיניה חורבא דכיון [דמעלהו] בעמוד השחר ויעשה קידוש לאברים אתי לאכשורינהו נמי למתירין וכ"ת מ"מ גזרינן הכי י"ל משום דהרואים אותו משוקע בעמוד השחר יאמרו משוקע היה כל הלילה וחזי אף למתירין [ונפיק] מיניה חורבא לכך אינו מעלהו כלל והשתא ניחא דמוכח שפיר ממילתיה מדקאמר שוב אינו מעלהו דאית ליה למתירין כמתירין ומהאי טעמא נפיק מיניה חורבא דאי סבירא ליה לאברים כאברים איזה חורבא נפיק אבל ודאי בדיעבד אם העלהו בלילה וקידשו לאברים מהני הקידוש גם השתא ניחא נמי האי דנקט לשון גזירת כיון דמשום שמא יבא לידי חורבא הוא וי"מ דהטעם [הוא] שאם היה מעלהו למחר לאחר שיקוע ויקדשו לאברים אתי לקדושי אף למתירין משום דאמרי כשם ששיקוע עמוד השחר מועיל לאברים אע"ג דפסול לינה עמוד השחר פוסל בו ושוב לא [תיפסל] בלינה מאחר ששקעו כמו כן כששיקעו בשקיעת החמה הפוסל במתירין שוב לא תפסל בלינה אף כי העלהו בלילה אבל עתה דמצרכינן שיקוע תו ליכא למיגזר והאי פי' לא נהירא דאיך יטעו בזה שידעו ששקיעת החמה גופיה אינו אלא משום פסול לילה וכ"ש דפסול לילה גופיה פוסלתן למתירין

שיטה מקובצת

[illegible] שהיא שעה מסויימת ולא קבעוהו בחצי הלילה או בשלישית הלילה דדלמא אתי למינשייהו ולא יזכור לשקע כלל גם בשיקוע [עמוד השחר לאחר] תרומת הדשן והא דקאמר איכא בינייהו מצות שיקוע ר"ל איכא בינייהו אם מצוה להשהותו משוקע כל הלילה עד תרומת הדשן. מהר"פ: ז] לא דמשקע ליה. פ"ה משום לינה למה משקע ליה הרי מיד יבאו אחיו הכהנים שיהו צריכין להעלותו כדי לקדש ידיהן אלא ודאי היה משקע כדי להשמיע קול. סליק שמעתתא דמי כיור. מהר"פ ז"ל: ח] אלא דבהעלאתו: ט] הדשן אין צריך לחזור: י] סגי ליה בלא קידוש: יא] קשיא לן דלא כו' שיקוע. ס"א ולא אמר לאחר תרומת הדשן יחזור וישקעו: יב] לא חש למיתני ויחזור וישקעו דקסבר: יג] לאביי דאוקמא לעיל כרבי כו' אליבא דרבי דחייש לגזירת שיקוע והכא לא אמר דנשקעיה והכא ליכא למימר דטעמא דמודה רבי דמקרות כו' לא פסלה בה לינה: יד] לגזירת שיקוע: טו] שיקעו מבערב: טז] אין צריך לקדש למחר: יז] השתא דאוקמת: יח] כו'. במי שזוכה: יט] הכהנים שהיו בבית המוקד: כ] דקתני דמסלק: כא] דמשקעי ליה: כב] והא תוה: כג] דסוף כל הלילה שכשימצאוהו: כד] יאמרו שלא הכשירו לעבודת מתירין למחר אלא כששיקעוהו: כה] חסדא ומורידו: כו] דקאמר. ס"א משקע ליה בגלגל לבור: כז] משום לינה אפילו:

הגהות צ"ק [א] [illegible] : [ד] בתמיה אמאי אמר הד"א : [ה] הכהנים בעזרה וניתו לפיים : [ו] להשהותו בשיקוע כו' : [ט] בחומרתיה בגילגלא ואף השיקוע היה כדי כו' :

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה והאמר רבי יוחנן כו' דלאחר שמעלהו לקדש לתרומת הדשן לא הצריך : (ב) ד"ה איכא בינייהו וכו' והיינו דקאמר כיור ששקעו :

נושא
• שיזון המים שיהא בכיור
• גזירת הכתוב שמהכה זוג כלים שיהא ראוים לקידוש ידים ורגלים וממנו אחרים
△ מקנה (מזיקא) קושיות
▽ תשובות